

1938

Mikuláš Galanda (1895 – 1938)

Akt (Žena umývající si vlasy), 1932

Vystavené dílo **Akt (Žena umývající si vlasy)** patří do autorova tzv. růžového období let 1932 – 1933. Vznikaly v něm nejen růžové akty, ale i růžové madony. Autor kladl důraz na něžnost, lyričnost a jemnou smyslovost zobrazených motivů, ve kterých nechyběla poetická nota.

Byl velmi poctivým umělcem, roky se věnoval kreslení, aby dosáhl jistoty kompozice. Píle mu pomohla k výtvarné dokonalosti – k velmi ladnému zjednodušení ženského těla. Mikuláš Galanda harmonické křivky aktu ještě umocnil jemným sepětím růžových a zlatistých tónů, které ovládají celou plochu obrazu. Aby se uživil, Mikuláš Galanda vyučoval, neměl proto mnoho času, z toho důvodu maloval menší nebo vůbec malé obrázky. Podobně je tomu u vystaveného díla.

Mikuláš Galanda se narodil v malé vsi u Turčanských Teplic. Nejprve zakotvil na Uměleckoprůmyslové škole v Praze. Seznámil se tu s dalším slovenským umělcem Ludovítem Fullou, se kterým se přátelil až do smrti. V roce 1923 přestoupil na Akademii v Praze, kde pak získal také aprobaci na vyučování kreslení. Působil jako pedagog na měšťanských školách. V roce 1929 se na podnět Ludovíta Fully přestěhoval do Bratislavy a měli do roku 1932 společný ateliér. Společně prezentovali v soukromých tiscích svoje názory na moderní umění a jeho funkci ve společnosti. V roce 1930 uskutečnil Mikuláš Galanda cestu za moderním uměním do Paříže. Začalo jeho neplodnější období. V obrazech se objevovali lidé z okraje společnosti – pijani, slepci, žebráci, také klauni a artisté. V mnoha malbách zachytil svět venkova, jeho hrdiny – gajdoše, pastýře, venkovská děvčata, tedy motivy národní, veskrze slovenského rázu; všichni v lidových krojích. Pro jeho styl byla typická kombinace jemných tónů, paleta barev vždy velmi uvážlivě kultivoval. V mnohých námětech a jejich interpretaci si byl velmi blízký s Josefem Čapkem.

V roce 1933 se stal profesorem na Škole uměleckých řemesel v Bratislavě. Mikuláš Galanda zemřel nečekaně v roce 1938.